

DETI A HIV

Dnes už je potvrdené, že 2,1 milióna detí na celom svete žije s vírusom ľudskej imunodeficiencie (HIV). Avšak na deti sa zabúda pokiaľ ide o celosvetové aj národné snahy v boji proti HIV/AIDS. Najmä sa zabúda na prístup detí k diagnostickým testom na HIV a liekom na liečbu HIV, známych ako anti-retrovirálné lieky (ARV). V súčasnosti má iba 15% detí prístup k nutnej liečbe na HIV. Väčšina detí, žijúcich s vírusom HIV, bolo infikovaných od ich matiek. Ak má žena žijúca s vírusom HIV dieťa, dieťa môže byť nakazené počas tehotenstva, pôrodu alebo počas dojčenia. Ak však žena dostáva vhodnú starostlivosť a liečbu, šanca na prenos vírusu sa znižuje na 2:100. Vírus HIV pôsobí extrémne agresívne na drobné detské telo. Pokiaľ deti žijúce s HIV nedostávajú vhodnú starostlivosť, chradnú a umierajú rýchlejšie ako dospelí, žijúci s vírusom. Napriek faktom, že liečba HIV je u detí veľmi úspešná, viac ako 900 detí každý deň zomrie na následky chorôb, súvisiacich s AIDS. Jedna z najbežnejších chorôb, spojených s AIDS je tuberkulóza (TBC). Deťom hrozí od TBC väčšie nebezpečenstvo ako dospelým.

1/Deťi v tomto kontexte sú chápané ako mladšie než 15 rokov.

Výzvy

➤ napriek tomu, že existujú účinné lieky, ktoré pomáhajú predchádzať prenosu vírusu HIV z matky na dieťa počas tehotenstva, vo všeobecnosti má k nim prístup približne iba tretina žien

➤ v súčasnosti je náročné diagnostikovať HIV u bábätiak, pretože funguje iba limitované dostupné testovanie na stanovenie diagnózy u detí mladších ako 18 mesiacov

➤ iba niekoľko ARV liekov je prispôbených deťom, najmä tým, ktoré sú mladšie ako dva roky. Tieto lieky sú často veľmi drahé a nie sú dostupné vo všetkých krajinách

➤ predovšetkým je tu veľmi naliehavá potreba ARV liekov pre deti, spájajúcich viacero účinných látok v jednej tabletky, ktorú by deti mali užívať každý

deň. Sú známe ako kombinovaná liečba a sú potrebné k zníženiu hladiny vírusu HIV v tele dieťaťa, sú účinné aj pri liečbe detí postihnutých vírusom HIV a TBC súčasne

➤ v krajinách, kde zdravotnícke systémy majú veľmi málo financií alebo kvalifikovaného personálu, deti žijúce s vírusom HIV zápasia o to, aby si ich niekto všimol a umožnil im začať liečbu

Pre nájdenie väčšieho množstva informácií o výzvach ohľadom liečby pre deti, žijúce s HIV, navštívte: <http://www.e-alliance.ch/accessmeds/children>

Zodpovednosť

Lobovanie za prístup detí k liečbe HIV už prinieslo skutočné zmeny: počet HIV – pozitívnych detí, ktoré sú liečené sa už zvýšil viac ako o 150% za dva roky. V rozvojových krajinách dostávalo v roku 2007 liečbu na HIV takmer 200 000 detí v porovnaní so 75 000 deťmi v roku 2005. Napriek tomu je pred nami ešte stále dlhá cesta, najmä v Afrike. Všetky deti, žijúce s HIV, majú právo na diagnózu a deťom prispôbené lieky, takže potrebujeme udržiavať tlak na vlády a farmaceutické spoločnosti.

V roku 2008 svet oslávil 60-te výročie Všeobecnej deklarácie ľudských práv a v roku 2009 20-te výročie Dohovoru o právach dieťaťa. Obe tieto medzinárodné právne dohody priznávajú dieťaťu právo na zdravie.

Potrebujeme vyzývať politických lídrov, aby naplnili svoje povinnosti a urobili všetko, čo budú môcť, aby chránili zdravie všetkých detí. Nesmú zabúdať ani na tie, ktoré žijú s vírusom HIV. Taktiež musíme vyvíjať tlak na farmaceutické spoločnosti, aby investovali viac prostriedkov do výskumu a vývoja nových testov na zistenie HIV u bábätiak a nových ARV liekov, dostupných pre bábätká a deti. Tieto lieky je potrebné produkovať v stálych kombináciách a musia byť cenovo dostupné aj pre chorých ľudí v chudobných krajinách. Najmä mladí ľudia môžu mať vplyv na vlády, spoločnosti a médiá, aby sa tieto ciele stali realitou.

Viac informácií o otázkach týkajúcich sa detí žijúcich s HIV a o úsilí iných detí pri písaní listov, je na: <http://www.e-alliance.ch/accessmeds/children>.

UŽITOČNÉ

ZDROJE INFORMÁCIÍ

Zdroje o HIV a AIDS

The Ecumenical Advocacy Alliance at www.e-alliance.ch

Informácie o obhajovaní práv ľudí, postihnutých HIV/AIDS <http://www.e-alliance.ch/keep-the-promise/>

Svetová kampaň organizácie UNICEF s názvom Spolu pre deti a spolu proti AIDS <http://www.uniteforchildren.org/index.html>

Výročná správa 2008 o epidémii AIDS vo svete http://www.unaids.org/en/KnowledgeCentre/HIVData/GlobalReport/2008/2008_Global_report.asp

Medzinárodná organizácia v boji proti AIDS so špeciálnou sekciovou pre mladých <http://www.avert.org>

Svetová zdravotnícka organizácia <http://www.who.int/hiv/topics/paediatric/en/index.html>

Detská AIDS nadácia Elizabeth Glaserovej <http://www.pedaids.org>

http://ec.europa.eu/health-eu/health_problems/hiv-aids/index_sk.htm
http://ec.europa.eu/research/leaflets/aids/index_sk.html
<http://sk.wikipedia.org/wiki/Aids>

Slovenská katolícka charita

Kapitulská 18 Tel: +421 2 5443 1506
814 15 Bratislava Fax: +421 2 5443 3097
Slovensko Email: info@mladacharita.sk
Web: www.charita.sk www.mladacharita.sk

Vaša skupina môže získať certifikát na potvrdenie vašich aktivít. Vyplňte tento formulár a zašlite ho na adresu Slovenskej katolíckej charity spolu s vašimi listami farmaceutickým spoločnostiam, a/alebo kópiami jedného alebo viacerých listov vášmu ministrovi zdravotníctva (pozri stranu 3).

názov skupiny (ako má byť uvedené na certifikáte): _____
kontaktná adresa: _____
kontaktné meno: _____
telefónne číslo: _____
e-mail: _____

Viac informácií o vašej akcii
Koľko mladých ľudí bolo zapojených? _____
Čo išlo dobre? _____
Akýkoľvek problém? Prosím píšete. _____

Ecumenical Advocacy Alliance

150 route de Ferney Tel: +41 22 791 6723
P.O. Box 2100 Fax: +41 22 710 2387
CH-1211 Geneva 2 Email: info@e-alliance.ch
Switzerland Web: www.e-alliance.ch

Caritas Internationalis

Plazzo San Calisto V-00120 Tel: +39 06 687 79799
Vatikan City Fax: +39 06 698 87237
Europe Email: knight@caritas.va

Ďalšie kampane, do ktorých sa môžete zapojiť:

UNICEF Informačný sprievodca kampaňou (Návod na aktivity pre deti) http://www.unicef.org/knowyourrights/discuss_guide.html

Kampaň Svetovej zdravotníckej organizácie na výrobu liekov proti HIV, prispôbených pre deti <http://www.who.int/childmedicines/en/>

Svetová kampaň detí v boji za práva a postavenie sirôt a ohrozených detí v rozvojovom svete <http://www.globalactionforchildren.org>

Pripravila: Francesca Merico z Caritas Internationalis
Editor: Lucy Carman, Sara Speicher
Dizajn: Ishka Michocka, www.lumpylemon.co.uk
a Nicole Benz, EAA
Preklad a úprava: Lucia Jakubíková, Radovan Gumulák,
Peter Knapík zo Slovenskej katolíckej charity
Foto na obálke: Caritas Slovinsko
Grafická úprava: www.christianstudio.sk
Jazyková úprava: Miroslava Knapíková
Copyright Slovenská katolícka charita 2009

RECEPT NA ŽIVOT: ZAPOJ SA DO POMOCI DEŤOM, ŽIJÚCIM S HIV

Prevažná väčšina detí, žijúcich s HIV na celom svete, má iba malý prístup k testom a liečbe HIV. Aj my s tým môžeme niečo urobiť. Slovenská katolícka charita v spolupráci s medzinárodnými partnermi Caritas Internationalis a Ecumenical Advocacy Alliance (EAA), sa pustili do dlhoročnej aktivity spolu s vládami, farmaceutickými spoločnosťami a médiami, aby sa zlepšil prístup k liekom pre deti s vírusom HIV. Deti a mladí ľudia sa môžu zapojiť do akcie spolu so svojou školou, farnosťou alebo rodinou, aby tak pomohli tento cieľ naplniť. www.e-alliance.ch/keep-the-promise

Čo môžeš urobiť Ty!

Tento sprievodca je určený učiteľom a školám, rodičom a rodinám, farnosťami, vedúcim spoločenstiev, ako aj všetkým, ktorí zohrávajú aktívnu rolu pri zvyšovaní povedomia mladých ľudí o rozvojových problémoch vo svete. Cieľom je vzdelávať a podporovať mladú generáciu v tom, aby sa zapojila do rôznych aktivít a vedela zaujať solidárny postoj voči ľuďom v chudobných krajinách.

V sprievodcovi nájdete plány na tri aktivity pre skupiny mladých, školy a rodiny. Ide o:
➤ Učenie sa o problémoch detí s HIV.
➤ Písanie listov vláde, ministerstvám zdravotníctva a farmaceutickým spoločnostiam.
➤ Zabezpečenie medializácie týchto aktivít.

Medzinárodná organizácia EAA, spolu so Slovenskou katolíckou charitou, plánuje uverejniť kópie listov mladých ľudí, adresovaných OSN pri príležitosti dvadsiateho výročia prijatia Dohovoru o právach dieťaťa, ktoré sa oslavuje na Celosvetový deň detí - 20. novembra 2009. Pozrite stranu 3 a zistite podrobnosti, kam a kedy by ste mali poslať svoje listy.

Fotografie v žiadnom prípade neimplikujú status HIV u zobrazených osôb.

Tento projekt bol realizovaný s podporou Európskej komisie/Únie.

Obsah tohto projektu nemusí nevyhnutne odrážať stanovisko Európskej komisie, a nezahŕňa ani žiadnu zodpovednosť zo strany Európskej komisie.

Chceme spoznať vaše úsilie!

Práve spoločné snaženie mladých ľudí na celom svete môže skutočne niečo zmeniť pre deti postihnuté vírusom HIV. Na základe tejto skutočnosti oceníme certifikátom každú skupinu, ktorá nám pošle spätnú väzbu o svojich aktivitách, spolu s kópiou jedného alebo dvoch ich listov. Pozri stranu 3 pre detaily, kde a kedy poslať vaše listy.

AKČNÝ KROK 1:

UČENIE SA

O PROBLÉMOCH DETÍ

S HIV

Predtým, ako mladí ľudia napíšu svoje listy, porozprávajte sa s nimi o HIV a AIDS a informujte ich predovšetkým o nedostatočnom prístupe detí s HIV k liečbe.
<http://www.e-alliance.ch/accessmeds/children>
<http://www.mladacharita.sk>

Podajte sa o osobné príbehy detí, žijúcich s HIV. Hovorte o rozdieloch v príbehoch. Snažte sa zahrnúť aj informácie o HIV na Slovensku.

AKČNÝ KROK 2:

PÍSANIE LISTOV

Povedzte deťom a mladým ľuďom, prečo by sa mali zapojiť do kampane:

ich listy, spolu s tisíckami ďalších listov z celého sveta, si prečítajú vplyvní ľudia vo farmaceutických spoločnostiach a vláde. Títo ľudia majú reálnu možnosť uskutočniť zmenu pre stovky alebo tisíce HIV - pozitívnych detí, ktoré majú malý alebo žiadny prístup k liekom. Listy mladých ľudí budú zverejnené taktiež aj v OSN a iných medzinárodných centrách, aby pripomínali ľuďom dôležitosť vyrábania liekov, dostupných pre deti žijúce s vírusom HIV. Mladí ľudia by mali vlastnoručne napísať svoje vlastné listy Ministerstvu zdravotníctva SR a vybraným farmaceutickým spoločnostiam. Ale všetky listy by nemali byť rovnaké. Prikladáme ukážku listov, ktoré použijete ako všeobecný

Deti pravdepodobne budú chcieť vedieť, akým spôsobom sa môže preniesť vírus HIV na bábätká a deti, a môžu sa Vás tiež opýtať, ako je možné predísť nákaze vírusom HIV. Dostatok informácií nájdete v materiáloch ktoré sme Vám poslali.

Rozprávajte sa o tom, akú významnú rolu hrajú farmaceutické spoločnosti vo výskume a vývoji liekov. Vysvetlite, ako farmaceutické spoločnosti objavili lieky ako napríklad aspirín a penicilín, a ako boli vďaka týmto objavom zachránené milióny ľudských životov. Hovorte mladým ľuďom o Dohovore OSN o právach dieťaťa. Vlády sa zaviazali urobiť všetko, čo bude v ich silách, aby dali deťom najlepšiu možnú zdravotnú starostlivosť. Potrebujeme im pripomenúť túto ich zodpovednosť. Príbehy a ďalšie informácie o všetkých týchto oblastiach môžete nájsť na internete:

<http://www.e-alliance.ch/accessmeds/children> v anglickom jazyku, niektoré články v slovenskom jazyku nájdete na www.mladacharita.sk

<http://www.unicef.sk/sk/prava-deti/dohovor-o-pravach-dietata/dohovor-o-pravach-dietata-3.html>

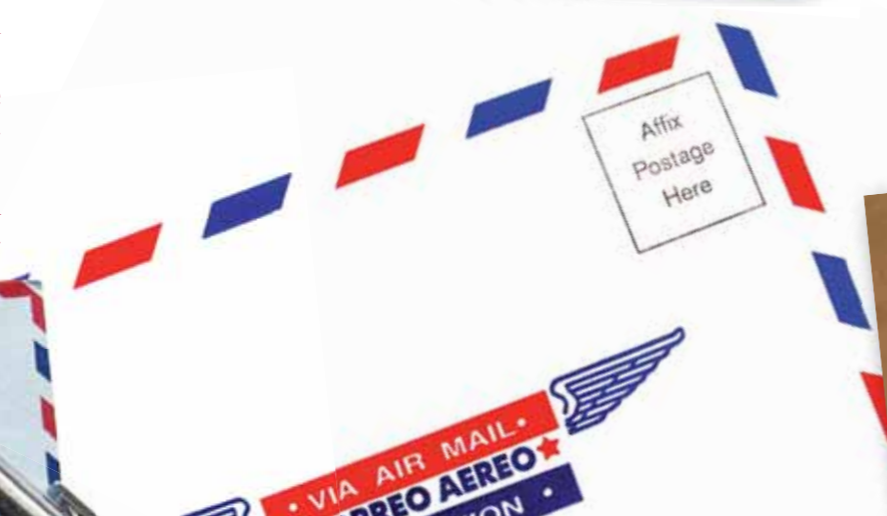
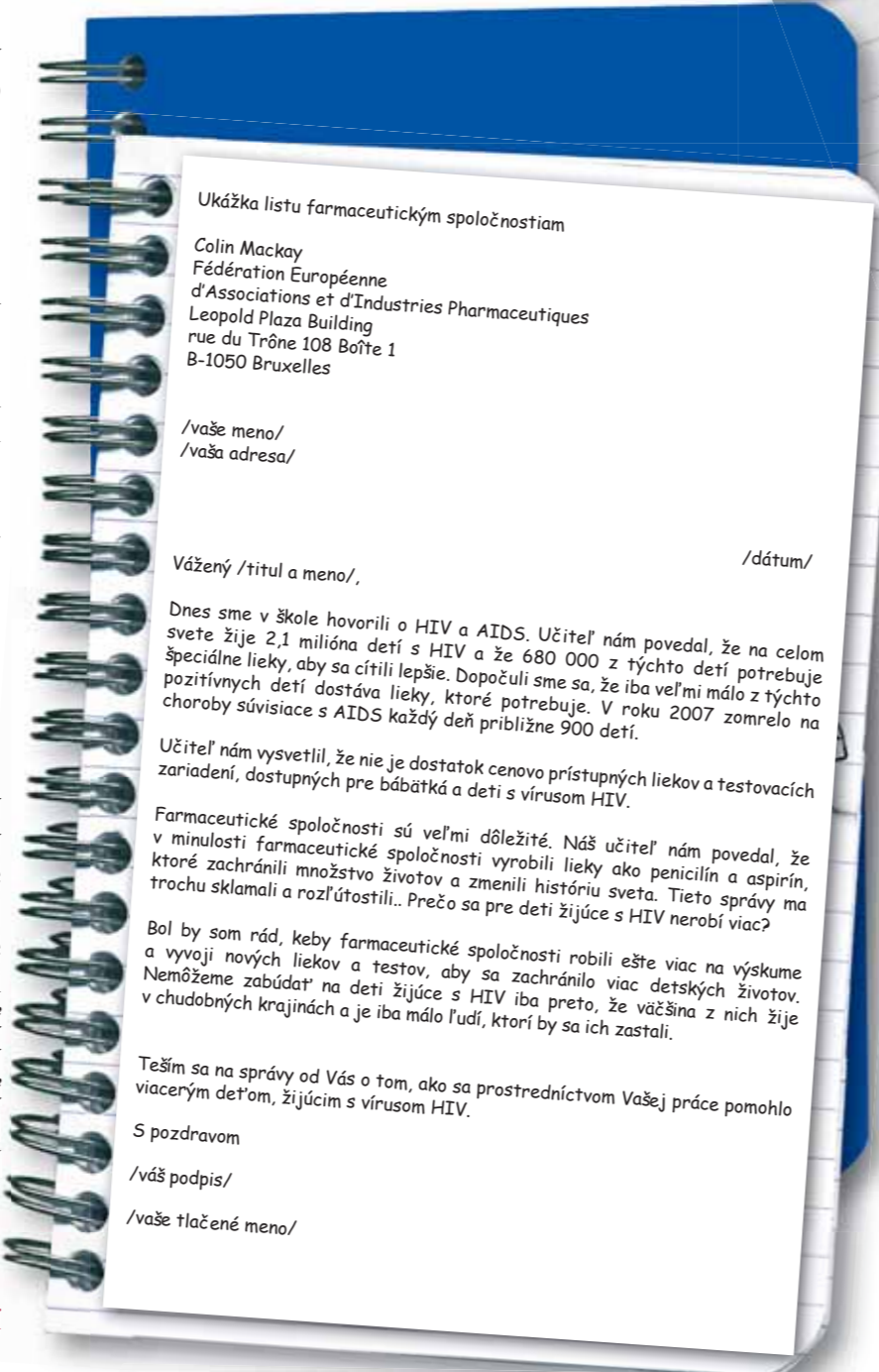
návod či vzor, no povzbudte deti a mladých ľudí, aby používali svoje vlastné slová (aj ich vlastné kresby) a aby rozmyšľali nad tým, čo zaujíma ich osobne. Navrhňte deťom a študentom, aby zahrnuli rôzne čiastkové otázky, relevantné pre ich krajinu. Mohli by tiež mať svoje vlastné nápady, čo by podľa nich mali farmaceutické spoločnosti a ministerstvo zdravotníctva urobiť. Môže sa vyskytnúť špecifická otázka, ktorú by chceli vyzdvihnúť alebo osobný príbeh, ktorý chcú povedať. Mladí ľudia by mali poďakovať za všetky iniciatívy v boji proti AIDS, ktoré vlády uskutočnili, predovšetkým tie na zvýšenie prístupu k liekom pre HIV pozitívne deti.

Budete potrebovať:

- informácie o deťoch žijúcich s vírusom HIV, o testovaní a liečbe AIDS u detí a o Dohovore o právach dieťaťa
- meno a adresu ministra zdravotníctva
- poštové známky (listy farmaceutickým spoločnostiam by všetky mali byť poslané organizácii EAA v Ženeve; listy ministrom zdravotníctva by mali byť zaslané priamo vláde, s kópiou jedného či dvoch listov poslaných na adresu Slovenskej katolíckej charity)
- informácie o špecifických požiadavkách konkrétnych farmaceutických spoločností (pozri: <http://www.e-alliance.ch/accessmeds/children>)
- perá a papiere

Listy farmaceutickým spoločnostiam

Cieľ: zlepšiť prístup detí k testovaniu a liečbe HIV prostredníctvom listov, napísaných mladými ľuďmi, adresovaných cieľovej skupine farmaceutických spoločností.

KAM A KEDY BY MALI BYŤ POSLANÉ VAŠE LISTY?

Listy adresované vláde SR:

Prosím, pošlite listy adresované vláde priamo na Ministerstvo zdravotníctva SR a zašlite kópie niekoľkých týchto listov na adresu Slovenskej katolíckej charity:

Slovenská katolícka charita
Kapitulská 18
814 15 Bratislava

Listy adresované farmaceutickým spoločnostiam:

Prosím, pošlite na adresu organizácie EAA originály Vašich listov, určených pre farmaceutické spoločnosti. EAA ich pošle ďalej a bude pokračovať so spoločnosťami na špecifických požiadavkách dodávky liekov a diagnostických testov.

Do kedy:

Listy by mali doraziť do Ženevy v septembri 2009, aby boli zahrnuté do výstavy a použité počas informačných stretnutí so spoločnosťami. Ak aj nemôžete dodržať tento termín, prosíme, stále posielajte Vaše listy, aby sa tak udržiaval tlak na farmaceutické spoločnosti a vlády.

Listy ministrom zdravotníctva

Zameranie: požiadať ministra zdravotníctva, aby bojoval proti nerovnosti a nespravodlivosti, postihujúcej HIV - pozitívne deti v rozvojových krajinách, ktorým sa nedostáva liečby, a aby pomohol v úsilí zabezpečiť právo týchto detí na liečbu a testovanie.

Všetky vlády na svete, s výnimkou Spojených štátov amerických a Somálska, ratifikovali alebo sa pripojili k hodnotám Dohovoru OSN o právach dieťaťa.

AKČNÝ KROK 3: ZÍSKANIE POZORNOSTI MÉDIÍ

Cieľ: Upraviť pozornosť médií na písanie listov mladými ľuďmi a prostredníctvom nej upozorniť širokú verejnosť na problém prístupu detí, žijúcich s HIV v rozvojových krajinách, k testovaniu a vhodnej liečbe.

Šírenie správy o Vašom úsilí

Získanie mediálnej pozornosti, zameranej na písanie listov, môže ľuďom na Slovensku poskytnúť základnú informáciu o nedostatočnom prístupe k liečbe detí, postihnutých vírusom HIV v chudobných krajinách. Možno sa pripoja aj ďalší ľudia k Vašmu úsiliu oslovit Ministra zdravotníctva a farmaceutické spoločnosti.

Pri pokusoch dostať sa do médií, budete súperit s mnohými ďalšími správami, ktoré im v tom čase budú ponúkané zo všetkých strán. Preberte s mladými ľuďmi nápady, ako pripraviť Vašu správu tak, aby bola zaujímavejšia ako ostatné. Čo tak zorganizovať akciu na predstavenie Vašich aktivít s písaním listov? Dobré nápady na využitie sú v on-line materiáloch v anglickom jazyku na: <http://www.e-alliance.ch/accessmeds/children>

Výborné tipy nájdete aj na: <http://www.e-alliance.ch/keep-the-promise/>

Tu sú dva konkrétne nápady, ako by ste mohli začať:

- napíšte rozmerovo veľký list, napríklad na námestí, a skúste presvedčiť ľudí, aby ho podpísali. Oslovte aj jednu či dve regionálne známe osobnosti (primátor, úspešný športovec, umelec, tanečník...)

Listy ministrom zdravotníctva

MUDr. Richard Raši
Minister zdravotníctva
Ministerstvo zdravotníctva SR
Limbová 2, P.O. BOX 52,
837 52 Bratislava 37
/vaše meno/ /vaša adresa/

/dátum/

Vážený /titul a meno/,

Vo svete je približne 2,1 milióna detí žijúcich s HIV, ale veľmi málo z týchto detí dostáva lieky. V roku 2007 každý deň zomrelo približne 900 detí na choroby súvisiace s AIDS.

V roku 2009 budeme oslavovať 20. výročie Dohovoru o právach dieťaťa. Ako súčasť osláv, naša vláda prisľúbila urobiť všetko, čo bude v jej silách, aby sa stalo samozrejím, že deti v našej krajine dostanú zdravotnú starostlivosť (článok 24). To sa podarilo a preto aj Vám patrí veľká vďaka. Ale v rozvojových krajinách je veľmi náročné zistiť, či má bábätko vírus HIV, pretože existuje iba málo testov na HIV, dostupných pre malé deti. Taktiež nie je dostatok cenovo prístupných a použiteľných liekov na HIV, upravených pre bábätká a deti.

A preto, spolu s mnohými ďalšími deťmi na celom svete, Vám píšem ako predstaviteľovi vlády, aby som Vás požiadal o príhovor na medzinárodnej úrovni. Aby čo najviac vlád na svete dodržalo sľub, ktorý dali, aby sa zabezpečilo, že HIV - pozitívne deti dostanú lieky, ktoré potrebujú. Dakujem Vám za všetko, čo ste už doteraz urobili pre deti žijúce s HIV a AIDS. Prosím, dajte mi vedieť, či sa pokúsíte nájsť spôsob, ktorým pomôžete aj ostatným krajinám ohľadom umožnenia prístupu k zdravotnej starostlivosti pre všetky HIV - pozitívne deti. Taktiež mi prosím dajte vedieť, ako Vám môžem pomôcť pri plnení zodpovednosti našej krajiny voči epidémii AIDS. Teším sa na skoré správy od Vás.

S pozdravom

/váš podpis/
/vaše meno/

- zorganizujte akciu vo Vašej škole, miestnom kostole alebo v centre voľného času na zvýšenie povedomia v otázkach prístupu k liekom na HIV pre deti. Môžete pripojiť hudobný koncert pre mladých, rozbehnúť predstavenie talentov, umývanie áut, sponzorovaný pochod, napísať príbeh na danú tému, zorganizovať verejné čítania, ... čokoľvek kreatívne, čo vám len napadne.

Tipy pri účinkovaní v médiách:

Najlepšou cestou na informovanie médií o Vašom písaní listov je tlačová správa. Obvolajte Vaše miestne noviny alebo rádiové stanice a rozpošlite tlačovú správu. V správe spomeňte pár kľúčových faktov o problematike a zahrňte vysvetlenie od mladých ľudí, prečo pšu listy. Poskytnite kontaktné údaje na kľúčovú osobu vo Vašej škole / skupine, ktorá bude vystupovať ako hovorca pre médiá. Po odoslani tlačovej správy si po pár dňoch telefonicky overte, či bola tlačová správa obdržaná a zistite, či bude Váš príbeh zverejnený. Pozrite si jednoduchú tlačovú správu na: <http://www.e-alliance.ch/accessmeds/children> alebo www.mladacharita.sk